

Rapport prosjekt Vesterålen.

Bakgrunn

I sak 57 / 2018 «Pilotprosjekt-utvidelse av tilbud til videregående elever» vedtok Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg følgende:

1. NFTU ønsker å gi flere elever i videregående skole tilbudet MIND-senteret gir, og støtter arbeidet med en omreisende løsning som et pilotprosjekt.
2. NFTU inkorporerer rammen på 450 000 kr i årsplan med budsett2019, det legges til grunn at MIND-senteret og utdanningsavdelingen ved Nordland fylkeskommune legger frem plan og budsjett for prosjektet på egnet NFTU-møte.
3. NFTU inkorporerer rammen på 400 000 kr i årsplan med budsjett 2020, dette avhenger av vedtak om økonomiplan 2020 som gjøres av fylkestinget desember 2019.

MIND-prosessen er et bevisstgjøringsprogram med en varighet på ca. 50 minutter. Programmet er kvalitetssikret av SINTEF og Nord Universitet. Da MIND-senteret startet høsten 2013 utviklet vi to tilleggs program slik at vi kunne ta imot hele klasser på inntil 30 elever. Dette gjorde vi fordi MIND-prosessen ikke kan gjennomføres med mere enn 8/10 elever her på MIND-senteret. Med to parallelle opplegg som er oppmerksomhet- og rusprogrammet, kan vi i dag engasjere en hel klasse med 30 elever der elevene ruller på de tre oppsatte program. Disse programmene understøtter MIND-prosessen og bidrar til et helhetlig trafikksikkerhetsopplegg for elevene. I tillegg var det nødvendig med tre program for å unngå at elevene måtte vente for å få være med på MIND-prosessen som er hjertet i MIND-senteret. Høsten 2019 var vi i Vesterålen og gjennomførte MIND-prosessen og ett tilleggs program. Den gangen valgte vi i tillegg å kjøre programmet OPPMERKSOMHET for elevene i Vesterålen. Klassene har tidvis vært opp mot 30 elever. Vi gjennomføre to opplegg slik at størrelsene på gruppene var oppe i 14/15 elever. Dette har etter vår mening ikke medført vesentlig dårligere kvalitet da vi har innordnet oss med større rom og mer tid slik at alle elevene blir sett og ivare tatt som på MIND-senteret. På grunn av store grupper og mer tidsbruk kjøres derfor bare to opplegg parallelt. I 2020 valgte vi å gjennomføre MIND-prosessen og vårt rus-program i Vesterålen. Vi gjennomførte på samme måte som i 2019, men opplevde at skolen var betydelig bedre forberedt enn i 2019. Flott opplevelse når skolene har tro på konseptet og ser nytteverdien i programmene.

UKE 1. Melbu

På Melbu videregående skole var det som i 2019 velorganisert og godt forberedt. Klasserom og IKT-tjenester sto ferdig til vår disposisjon fra første minutt. Godt samarbeid med ledelse og lærere. Læreren fulgte elevene til undervisningsrom og enkelte lærere var med på våre opplegg. Meget tilfredsstillende å komme tilbake til Melbu. Lærerne og ledelse hadde gode erfaringer fra i 2019 og kunne fortelle at de brukte en del av våre innfallsvinkler når det gjelder bevisstgjøring og risikoforståelse i sin undervisning.

UKE 2. Sortland

Fantastiske lokaliteter. Alt tilrettelagt ved ankomst. Ledelse og lærere var storfornøyd med programmene. MIND-prosessen og rus-programmet er godt mottatt og kan brukes i den videre undervisning ved skolen. IKT avdelingen var en god støtte under hele oppholdet.

UKE 3. Stokmarknes

Helt ny skole i Stokmarknes. Flotte lokaler med super moderne teknologi. Amfi med god avstand mellom elevene. Kjempebra samarbeid mellom oss og ledelse/lærere. IKT var fantastisk, plugg inn og alt fungerte. Også her en kjempefin opplevelse.

Stort engasjement blant flotte elever ved Hadsel Videregående Skole.

Erfaringer så langt

- Erfaringene i 2020 er at forberedelsene på skolene var upåklagelige. Det var helt tydelig at vi var ventet og at året 2019 hadde vært et år som ga grunnlag for erfaringer og læring. Vi må få rose skolene for sin tilrettelegging og sitt forarbeide før vi kom. Det er likevel nødvendig å ta med underpunktene da disse er viktig om det skulle bli kjøring av programmer andre steder i fylket.
- For at de som skal gjennomføre programmene ute på skolene skal få en god opplevelse er det nødvendig med godt forberedte lærere og ledelse ved skolene. Det bør være ett klasserom tilgjengelig for hvert av oppleggene den tiden man er ved skolen. Dette på grunn av opp og ned rigging. Det brukes en del digitale verktøy som krever hjelp fra IKT-avdelingen ved skolene for å få tilganger og hjelp til etablering.
- Vi ønsket å sende en representant fra MIND-senteret til Vesterålen i vinter for å gi lærerne en innføring i programmene som kjøres på skolene. Vi inviterte til møte med lærerne mens vi var der, men dessverre passet det ikke for dem. Med god planlegging får vi til ett møte i vinter. Argumentet for et slikt møte med lærerne er at mye av det vi kjører i programmene også kan overføres til andre fag. Dette punktet bør absolutt videreføres dersom det bli aktuelt å besøke andre skoler i fylket de neste årene.
- Vi mener også at det er viktig å komme på besøk til skolene med eksternt personell, noe som vekket elevenes interesse og nysgjerrighet. Det ble også presisert flere ganger av elevene at de turte å være ærlige i settingen dersom det som ble fortalt inne i gjennomførings rommet ikke ble fortalt videre.
- Dette var andre gang vi kjørte programmene med så store grupper, inntil 15 elever. For å få maksimal utbytte justerte vi opp gjennomføringstiden med ca. 30 minutter. På den måten klarte vi å engasjere alle, slik at ingen ble oversett og/ eller glemt. Ref. MBE. Dette medfører ved senere skolebesøk at tidsbruken er så stor at det ikke lar seg gjøre å kjøre mere enn to opplegg før lunsj og to etter lunsj, noe som viste seg å fungere meget bra, og som vi bør se på også ved gjennomføring av programmene her på MIND-senteret. For å holde elevenes nysgjerrighet og oppmerksomhet oppe kan det være en ide å korte ned til to programmer også ved gjennomføringen av programmene på MIND-senteret.

- Vår erfaring etter å ha hatt ca. 700 unge/voksne gjennom prosessene i Vesterålen er at det brukes mye bil blant denne målgruppen. Bilen brukes som en sosial arena og ungdommene er veldig bil interesserte. Det er ofte lange avstander og dårlige tilbud når det er snakk om offentlig transport. Ungdommene forteller selv om at det ofte kjøres uansvarlig fort og at det er mye uro og støy i bilene. Oppmerksomheten er ikke der den burde være i settingen bilkjøring. I enkelte klasser har over 50% av elevene enten sittet på eller kjørt selv i ruspåvirket tilstand. Dette rettfærdiggjøres med at det er vanskelig med offentlig kommunikasjon, lite politi og ALLE gjør det. Også familie og venner hevdes å kjøre selv om man er ruset. Ungdommene hadde ikke tenkt noe videre over høy risiko, skadefrekvens og konsekvenser. Ungdommen refererte i stor grad til tradisjoner og dårlige forbilder. ALLE GJØR DET.

Elevene er motiverte og deltagende under gjennomføring av begge opplegg. Vi tror at det er veldig positivt at det kommer representanter ut i skolene og gjennomfører MIND-prosessen da dette skjerper interessen og nysgjerrigheten til elevene.

Det må legges en bedre plan for å få til ett treff med lærerne enten før eller underveis i gjennomføringen av programmene. Dette for å gjøre lærerne kjent med oppleggene slik at de er bevisst på hva dette handler om og slik at de kan gjøre seg nytte av våre programmer i videre undervisning.

Så langt har vi hatt bare positive opplevelser og ingen problemer med gjennomføringen ute i skolene i 2020. Det vi merker oss er viktigheten av en god dialog og et godt samarbeid med skolens ledelse.

Med vennlig hilsen

Alf Arne Leirvik

Faglig ansvarlig

Tlf.: 75 59 32 87

Mob.: 91 81 93 60

E-post: alf.arne.leirvik@bodo.kommune.no

